

“Ik heb een zeer bewogen muzikaal leven gehad”

JAN MOLENAAR IS 75 GEWORDEN EN VERTELT OPENHARTIG OVER ZIJN BOEIENDE LEVEN ALS MUSICUS EN UITGEVER

door Frank Adams

Pieter Jan Molenaar startte in 1933 de muziekuitgeverij Molenaar in Wormerveer. Jan Molenaar is zijn zoon. Inmiddels vijftien jaar oud vertelt Jan over de overname van uitgeverij, zijn oog voor goede composities, componisten en drang tot vernieuwingen binnen de blaasmuziek vanaf de jaren vijftig. Jan is een gevoelsmens pur sang die altijd goede banden en contacten heeft onderhouden met zijn componisten. Al 45 jaar is hij de muzikaal leider van de Jan Molenaar Bigband. Een begrip binnen de Jazz- en Bigbandwereld. Met ongeveer twee optredens per maand en tournees met onder andere het Rosenberg Trio timmert de bigband nog steeds aan de weg.

Ook zijn partner Willeke, die vooral de zakelijke leiding op zich neemt, is al sinds 1974 de steun en toeverlaat van Jan. “Mijn hart ligt eigenlijk sterk bij de lichte muziek maar toen ik in mijn jeugd de band van Pi Scheffer hoorde was ik verkocht”, verklaart Jan. “Ik adviseerde mijn vader om hem muziek voor het blaasorkest te laten componeren en arrangeren”.

De uitgeverij loopt als een rode draad door uw leven. Hoe is dit begonnen?

“Mijn vader Pieter Jan startte in 1933 een boekhandel in Wormerveer. Hij ging alle orkesten in de regio van Wormer af om te luisteren naar de vele orkesten. Hij was bibliothecaris en bugelist van fanfare ‘Crescendo’ uit Wormerveer. Ook had hij een enorme fascinatie voor blaasorkesten en zag hij al snel dat er behoefte was

Piet, Jan en Bob in het oude gebouw

aan repertoire voor deze orkesten. Zo ging hij vanuit België muziek importeren en verkopen in Nederland. Mijn vader ging verder en zocht componisten om originele blaasmuziek te gaan schrijven. De eerste componisten waren Gerard Boedijn en Meindert Boekel. Toen de oorlogsperiode aanbak heeft mijn vader de muziekuitgeverij stilgelegd. Hij verkocht nog wel boeken en begon daarbij concerten te organiseren. Na de oorlog pakte hij zijn grote liefde weer op en speurde hij naar nieuwe componisten, vooral ook in het buitenland.”

U bent als pianist begonnen. Hoe zag uw muzikale loopbaan eruit?

“Ik ben als pianist gaan studeren bij Ber Joosen. Deze pianist en pedagoog uit Krommenie is erg belangrijk geweest voor mijn ontwikkeling als musicus. Ik heb mijn staatsdiploma behaald tijdens mijn diensttijd in Den Haag. Helaas kreeg ik geen verlof om te studeren of om in te spelen. In de commissie zat ook pianoleraar Willem Andriessen. Aan de vooravond van mijn examen moest ik thuis nog een knutselkarwei klaren. Het gevolg was een grote klomp lijm

Willeke en Jan Molenaar

aan mijn vingers. Erg onhandig maar desondanks heb ik de proeve toch glansrijk doorstaan."

Voordat u in de uitgeverij ging werken werd u als jongste dirigent aangesteld bij fanfarekorps 'Eensgezindheid' uit Wormer.

"In 1953 overleed de toenmalige dirigent van de fanfare: Henk Schaar. In die tijd kwam Jan Zwart, die de grote trom bespeelde, regelmatig bij ons thuis om chocolade te brengen. Hij spoorde me aan om te solliciteren naar de functie van dirigent bij het orkest. Ze hadden met spoed een dirigent nodig omdat ze op korte termijn beoordeeld zouden worden bij een concours. Uiteindelijk ben ik daar zeventien jaar lang dirigent geweest. Ik was met een leeftijd van zeventien jaar de jongste dirigent van Nederland. Het was landelijk nieuws met een artikel in de Telegraaf en een aankondiging bij de Wereldomroep. Voor mijn verdere ontwikkeling kreeg ik privélessen in dirigeren en instrumenteren van Gerard Boedijn. Daarna heb ik nog diverse orkesten

gedirigeerd en in de vroege jaren zestig dirigerde ik samen met Gerard Boedijn het Nederlands Koperorkest. Dit orkest bestond uit musici van de Nederlandse symfonieorkesten en leden van de politiekapel. Hiermee maakten we de opnamen voor de uitgeverij. Wij waren overigens de eerste uitgeverij die begon met geluidsdragers."

Was het gemakkelijk om uw werk als dirigent te combineren met het uitgeverswerk?

"De eerste jaren was dit nog goed te combineren. Mijn vader was nogal ziekelijk en in 1962 was de tijd rijp voor mijn broer Bob en ik om ons volledig op het uitgeverswerk te gaan richten. De uitgeverij werd groter en groter en op een bepaald moment hadden we wel dertig medewerkers in dienst. We hadden ook een eigen drukkerij en werkelijk alles werd handmatig gedaan. Er kwamen enorm veel bestellingen en we hadden een grote orderportefeuille. Inmiddels hadden we ook veel componisten ondergebracht. Naast Gerard Boedijn, Meindert Boekel en Piet van Mever werden door Désiré Dondeyne ook Franse componisten als Serge Lancen en Ida Gotkovsky toegevoegd. Ik maakte reizen door heel Europa en Amerika om nieuwe muziek en componisten te zoeken en onze uitgaven te promoten. Goede herinneringen bewaar ik aan mijn tournees door Amerika samen met Serge Lancen en Henk van Lijschooten. Hierdoor heb ik ook veel gedirigeerd."

Wat is het grootste succes geweest van de uitgeverij?

"De mars 'De Garde' van C.J.N. Cori is waarschijnlijk het grootste succes geweest. Ik denk dat er in totaal wel 20.000 sets van zijn verkocht. Op een bepaald moment speelden alle orkesten in Nederland deze mars.

Het meest dankbare stuk is zeker 'Poeme du Feu' van Ida Gotkovsky. Ik denk dat van dit werk wel 600 sets zijn verkocht. Vooral in Amerika was dit werk in de tachtiger jaren mateloos populair. Mijn relatie tot de componisten is altijd erg goed geweest. Dit vond ik erg belangrijk. Joseph Horowitz beschouwde me meer als vriend dan als uitgever. Met vele componisten heb ik altijd goede vriendschappelijke banden gehad."

Welke veranderingen heeft u doorgevoerd in uw uitgeverij?

"Ik hoorde een concert van de Marinierskapel in het Wilhelminapark van Wormerveer met als fagottist Freek Schorer. Wanneer een werk werd uitgevoerd van de Molenaar uitgeverij ging hij demonstratief in het publiek zitten. Geen fagotpartij dus!! Dit moest veranderen. De fagot werd belangrijker voor het harmonieorkest en het moment was dan ook daar dat de fagotstem onderdeel van de instrumentatie werd. Later is dit nog doorontwikkeld. We stopten met de directiepartijen in Bes en ik ben lang bezig geweest om de pianopartituren te vervangen door uitgebreide partituren waarbij elke stem op zichzelf staat. Het duurde tot het begin van de jaren tachtig voor we definitief over zijn gegaan naar de partituur zoals we die nu kennen. Dirigenten hebben dit lang tegengehouden. Zij waren nog niet zodanig opgeleid dat ze met de nieuwe partituren konden werken. Dit is in de huidige tijd veel beter."

Waar staat Molenaar op dit moment

"Ik sta inmiddels al jaren aan de zijlijn. Op dit moment zijn mijn zoon Sander en dochter Jon verantwoordelijk voor de uitgeverij. Zij worden hierbij geholpen door een team van specialisten. We hebben natuurlijk een schat aan goede composities. Deze kwaliteitsstukken en dit stan-

daarderepertoire zal altijd blijven. Verder zijn we steeds opzoek naar nieuwe componisten en composities en krijgt de hele lichte muziek veel meer aandacht."

Toekomst voor de blaasmuziek

"Er zal altijd blaasmuziek beoefend worden. Ik heb mijn hele werkzame leven ten dienst gesteld voor de blaasmuziek. Ik ben 34 jaar bestuurlid van BUMA geweest en 10 jaar bestuurlid van WASBE. Deze laatste organisatie is er specifiek voor de blaasmuziek. Het is een internationaal platform voor dirigenten om elkaar te leren kennen en ervaringen uit te wisselen. Ik ben eigenlijk wel teleurgesteld in deze organisatie. Men heeft geen algemeen belang

maar men wil alleen zichzelf verkopen en op de voorgrond zetten. Dit zie je ook bij de Nederlandse blaasmuziekorganisaties. Vele vooraanstaande bestuurders tonen haantjesgedrag en hebben te grote persoonlijke belangen. Dit komt de blaasmuziek zeker niet ten goede. Verder moeten blaasorkesten zich meer richten op het grote publiek. Interessante goed georganiseerde projecten in plaats van het jaarlijkse donateurconcert."

Toekomst?

"Voor het uitgevervak ben ik inmiddels met pensioen maar ik ben al 45 jaar erg actief met de Jan Molenaar Bigband. De jazz en lichte muziek is eigenlijk mijn grote liefde. De

Bigband bestaat voor tachtig procent uit professionele muzikanten die spelen voor hun plezier. We treden ongeveer twee keer per maand op. Mijn vrouw Willeke en ik nemen de gehele organisatie van de Bigband voor onze rekening. Verder heb ik natuurlijk nog grote wensen. Zo hoop ik dat de door Ida Gotkovsky geschreven opera 'Le Songe d'une nuit d'hiver' ooit een première in Nederland zal krijgen. Désiré Dondeyne heeft de partituur onlangs helemaal doorzien en optimalisaties aangebracht. We zoeken nu naar partners die deze productie mede tot stand willen brengen. Verder ben ik weer de pianopreludes van George Gershwin aan het studeren. Puur voor mezelf. Wellicht dat ik er een huisconcert van kan maken."

Drenthe Light: Sw!ng Innspiratie dag in Beilen

**Sw!ng
Inn**
swinginn.info

Joop Boerstool

De provincie Drenthe is de eerste maanden van 2011 een paar keer duidelijk in beeld geweest als het gaat om projecten in het kader van de lichte muziek. Van 16 februari tot en met 19 februari organiseerde Stichting SWING in samenwerking met onder andere Scala, Centrum voor de Kunsten en de BvO het YouPlay workshop en improvisatiefestival 2011 in Meppel. Een vierdaags festival met medewerking van het Jazz Orchestra of the Concertgebouw en bassist/componist/arrangeur Johan Plomp. Op zaterdag 16 april organiseerde Jeannet Boverhof voor SAMO Drenthe een geslaagde Sw!ng-Innspiratiedag. Gastdocent deze dag was de ons allen welbekende Peter Kleine Schaars. De BvO was met een stand aanwezig. Deelname aan deze dag telde mee voor het BvO Certificaat Na-& Bijscholing.

Sw!ng-Inn project 2011-2012

"Sw!nginn" is een inspiratieproject met een doorlooptijd van twee jaar dat tot doel heeft de amateurblaasmuziek in Noord-Nederland een

kwaliteitsimpuls te geven door een nadere (inspirerende) kennismaking met het hedendaags repertoire aan lichte muziek, in al zijn facetten. Het Sw!ng-Inn-project is een programma

dat zich richt op samenwerking tussen de volgende doelgroepen: dirigenten, professionele muzikanten, amateurmuzikanten, leerlingen, verenigingsbestuurders.

Zestien april was de eerste activiteit speciaal bedoeld voor het professionele kader. Maar liefst vijftig dirigenten hadden deze mooie april-dag gekozen om van componist, arrangeur en dirigent Peter Kleine Schaars de fijne kneepjes van het vak te leren. In het verleden hebben soortgelijke activiteiten wel eens beduidend minder deelnemers opgeleverd. De dag werd om 10 uur geopend door Jeannet Boverhof (projectleider van SAMO Drenthe).